

Asia: VN/20323/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100)

Valitkaa jompikumpi alla olevista vaihtoehdoista

Lausunnonantajalla on lausuttavaa esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SAK kannattaa lausuttavana olevaa lakiluonnospakettia

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa kannattavansa lausuttavana olevaa lakiluonnospakettia. Hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistamisesta aiheutuu mittavat lainsäädännön tekniset muutostarpeet. Tämä nyt käsiteltävä, sisällöllisesti erittäin laaja ns. ”sote-sata”-paketti tarvitaan, jotta saadaan eri ministeriöiden hallinnonalan lainsäädäntö päivitettyä sote-uudistuksen uusien rakenteiden mukaisesti. Myös Uudenmaan erillisratkaisuun liittyvä tietojohdantamista koskeva täydennys on tarpeellinen.

Riskinä on sisällöllisen uudistamisen jääminen sivurooliin

SAK kiinnittää huomiota siihen, että mittavan sote-uudistuksen teknisen valmistelun ja toimeenpanon suuri työmäärä uhkaa sektorin sisällöllistä kehittämistä ja sen tueksi tarvittavaa lainsäädäntötyötä. Sote-uudistuksen hyötyjen toteutumiseksi on välttämätöntä, että myös sektorisubstansseja ja niiden lainsäädännön sisältöjä kehitetään. Esimerkiksi terveyden edistämisen, päihdetyön, lastensuojelun, sektorin verkostoyhteistyön ja asiakaslähtöisten digitaalisten ratkaisujen tueksi tarvittaisiin sisällöltään uudistuvaa substanssilainsäädäntöä. Myös henkilöstön ja henkilöstöryhmien osallisuus prosesseissa sekä ammattilaisten välisen työnjaon kehittäminen vaatisivat vahvempaa lainsäädännöllistä taustatukea.

Asiakkaiden oikeudet huomioitava tietojohdamisen muutoksissa

Lausuttava lakipaketti sisältää Uudenmaan alueen tietojohdamisen kannalta tarpeelliset ja perustellut muutokset oikeuteen käsitellä tunnistusteellisia potilastietoja. Tärkeätä on, että potilaalla niin halutessaan on jatkossakin oikeudet rajoittaa potilastietojensa avoimuutta. Hänellä tulee myös helposti ja ajantasaisesti olla mahdollisuudet tarkistaa omat potilastietonsa, hoitoprosessin vaiheet ja se, mikä taho milloinkin on vastuussa hänen hoidostaan. Lähetetietojen, niiden käsittelyvaiheen ja hoitopalautteen tulee olla näkyvillä potilaalle. Pyydettyä myös tiedot asiakirjojen avaamisesta pitää olla asiakkaan saatavilla helposti ja nopeasti.

Nopeat muutokset keskeisessä käsitteistössä aiheuttaisivat hankaluuksia

SAK toteaa, että sote-uudistukseen liittyvän keskeisen käsitteistön muuttaminen on asiakkaiden näkökulmasta sekavaa, ja saattaa myös aiheuttaa runsaasti lainsäädännöllistä ja hallinnollista lisätyötä eli kustannuksia. Hallinnollinen ja lainsäädännöllinen lisätyö aiheuttaa väistämättä myös sen, että sisällölliseen kehittämistyöhön jää vähemmän voimavaroja.

Sote- ja pelastustoimen uusien alueiden nimeksi on kaavailtu hyvinvointialuetta, mikä on nostanut myös kritiikkiä. Alustavana suunnitelmana on myös, että nimi saattaisi vaihtua jo muutaman vuoden kuluttua maakunnaksi. Terminologian muuttelu aiheuttaisi väistämättä lainsäädännöllistä ja hallinnollista muutostyötä sekä kustannuksia. Uuden toiminta-alueen ja hallinnollisen tason nimenmuutokset aiheuttaisivat heijastusvaikutuksia laajasti myös muuhun alan käsitteistöön ja termeihin, mikä aiheuttaisi hankaluuksia asiakkaille ja potilaille.

Latvatalo Eveliina

SAK ry - Työehdot-osasto asiantuntijalääkäri Riitta Työläjärvi